

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Plan for
forvaltningsrevisjon
2024-2028
Namsos kommune

Om forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Plan for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har i løpet av våren 2024 laget denne planen for forvaltningsrevisjon. o. Planen gjelder hele valgperioden og til og med første år ut i neste periode, som er 2028.

Risikobildet i kommunen vil vanligvis endre seg over tid. Det kan føre til at det blir nødvendig å oppdatere planen midtveis i planperioden. Endringer i risikobildet kan også føre til endringer i prioriteringen av forvaltningsrevisjoner. For å ta høyde for dette, har kontrollutvalget prioritert flere områder enn det har ressurser til å undersøke.

Planen bygger på en risiko- og vurderingsvurdering av kommunens og de kommunale eierskapenes virksomhet. Med kommunale eierskap mener vi selskaper som kommunen har eierinteresser i.

For å finne fram til områder og selskaper med høyest risiko, er planen basert på et bredt utvalg kilder: revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra administrativ og politisk ledelse, innspill fra elderråd og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne, innspill fra hovedtillitsvalgte, samt hovedverneombudet. I sum gir dette et godt grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon.

Ressurser

Kontrollutvalget har en begrenset årlig ressurs til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser, ca. 550 timer. Totalt ca. 2200 timer i valgperioden.

Gjennomføring

Revisjon Midt-Norge, som er kommunens revisor, leverer forvaltningsrevisjon etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før forvaltningsrevisjonen kan påbegynnes Etter at forvaltningsrevisjonen er gjennomført, rapporterer revisor til kontrollutvalget. Kommunedirektøren får alltid anledning til å uttale om rapporten før den behandles i kontrollutvalget

Rapportering og oppfølging

Kontrollutvalget legger rapporter fra forvaltningsrevisjon fram for kommunestyret med forslag til vedtak og videre oppfølging. Kontrollutvalgets skal sørge for at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp. Kontrollutvalget rapporterer om oppfølgingen til kommunestyret. Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men kan også gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversiktene på neste side. Plan for forvaltningsrevisjon inneholder også forslag til hva forvaltningsrevisjonen skal gi svar på. Forslagene er begrunnet i risiko- og vesentlighetsvurderingene. De er likevel ikke bindende for kontrollutvalget når det bestiller forvaltningsrevisjon.

Plan for forvaltningsrevisjon - prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Prioritert område/selskap	Forslag til tema/vinkling/innretning
1) MN Vekst og MN Vekst Holding AS	Selskapet leverer en viktig tjeneste for kommunen, selv om det er få brukere, men store behov. Det er tett kontakt med NAV. Det er risiko knyttet til økonomistyring fra kommunens side. Hvordan er organisering og utførelse innhold i tjenestene? Selskapet er derfor høyst aktuelt for forvaltningsrevisjon, også eierskapskontroll. Flatanger kommune bør inviteres med i prosjektet.
2) Tildeling av tjenester	Det er sannsynlig at brukere av helse- og velferdstjenester ikke får den hjelp de har krav på, og at innbyggernes forventninger overgår tilbudet kommunen kan gi. Rett bemanning bør være på rett plass, tilsvarende riktig bruk av kompetanse ut fra behovet. Tildeling av tjenester berører problematikk rundt utskrivningsklare pasienter og mottaksmuligheter i kommunene samt arbeidsfordelingen mellom spesialhelsetjenesten og kommunen. Kartlegging for å fastsette rett nivå på tjenestene og individuell tilpasning av tjenester er viktig for å kunne gi riktige tjenester. En konsekvens av spesielt systematiske feil i tildelingene er at brukerne ikke får det tilbudet de har krav på, som i neste omgang kan gi dårligere livskvalitet. En annen utfordring er at innbyggerne har for høye forventninger til hva kommunen kan tilby, og blir misfornøyde selv om de etter kommunens skjønn er plassert riktig i «omsorgstrappa». Det er en utfordring for kommunen å sikre riktig mengde plasser og sammensetninger av tilbud til den enkelte. Kommunen må sikre gode og sammensatte tjenester som skal klare å håndtere en større mengde mennesker, samtidig som det ikke skal belaste økonomien.
3) Bruk av personalet, gode nok tjenester, forebyggende arbeid subkulturer	De ansatte er kommunens viktigste ressurs for tjenestene som skal leveres, ofte på tvers av fag og organisering. Dette stiller store krav til samhandling på tvers for å levere tjenester innbyggerne og organisasjonen trenger. Tiltak for å sikre rutiner og arbeidsmiljø for å forebygge faglige subkulturer er viktig for å sikre gode og rette tjenester. Er det god og effektiv bruk av ansatteressurser? Undersøke rutiner/retningslinjer på tvers av enheter som i utgangspunktet skal være like?

<p>4) Samarbeidsområder mellom kommunal, kommuner imellom, og spesialisthelsetjeneste</p>	<p>Innen helse og omsorg er ofte brukere og pasienter avhengige av at tjenesten som skal ytes betinger god tverrfaglighet og samarbeid; internt i kommunen, kommuner imellom og mot statlige spesialisttjenester .Eksempler kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan det oppleves for en innbygger å motta flere tjenester fra Namsos kommune f. eks. hjemmesykepleie og andre omsorgstjenester? – - Dyttes oppgaver over til kommunen fra staten? Hvordan ble det egentlig etter samhandlingsreformen? - Er kommunen kostnadseffektiv som 1. kommune? - Har staten finansiert og rigget kommunene til å oppnå målkrav o.l.? - Bruk av tvang er en utfordrende sak når man snakker om samhandling med spesialisthelsetjenesten.; - kommunen har ikke anledning til å bruke samme hjemler som den statlige tjenesten. På voksenområdet er utfordringa størst ift. tvunget psykisk helsevern - bor på sykehjem og ser at man driver med «planlagt nødverge».
<p>5) Internkontroll og avvikshåndtering</p>	<p>Formålet med kravet om internkontroll i kommuneloven § 25 -1 er å forebygge og hindre regelverksbrudd, og sikre at regelverksbrudd blir oppdaget og korrigert. Dette krever at kommunedirektøren har et system for internkontroll, som sikrer at eksempelvis oppvekstsektoren rapporterer om de faktiske forhold i sektoren og jevnlig evaluerer og korrigerer egen praksis. Revisor erfarer at flere kommuner ikke har et godt internkontrollsystem implementert, noe som øker sannsynligheten for at det kan få alvorlige konsekvenser for både tjeneste-mottakerne og kommunen. Bevissthet og kultur rundt avvik og oppfølging av avvik som grunnlag for læring og forbedring er sentralt i et internkontrollsystem. Ved overgang til nye systemer vil det alltid være en risiko at ikke alle rutiner, retningslinjer og annen data ikke blir med i det nye systemet. Namsos er også en sammenslåingskommune og det kan være risiko for at ikke all dokumentasjon for alle de gamle kommunene blir med over eller er lett tilgjengelig i nye systemer.</p>

<p>6) Offentlige anskaffelser, anbudsprosesser og kravspesifikasjoner</p>	<p>Regelverket omkring offentlige anskaffelser er komplisert, og det er sannsynlig at det oppstår feil. Feil tildelinger kan også føre til dyre rettsaker, negativ omtale og prosjekter som må utsettes fordi det må gjennomføres ny konkurranse. Feil i offentlige anskaffelser har også konsekvenser for tilbydere som ikke får oppdrag fordi at regelverket ikke følges. Forslag til endringer omfatter forenklinger under EØS-terskelverdi, hvor oppdragsgiver er foreslått en betydelig større frihet og fleksibilitet. Namsos har fått en rådgiver som skal arbeide med anskaffelser. Kommunedirektør forteller at kommunen har et potensial i å gjøre ting bedre, ikke kun tilfredsstillende lovkravet. Kommunen bruker store penger på kjøp av varer og tjenester, og med riktige og gode avtaler og kontraktsoppfølging, er premisset at innkjøpsrådgiveren skal spare inn så mye at ansettelsen ikke er en utgift. Det er også kommet frem at kravspesifikasjonene ikke får nødvendig oppmerksomhet på politisk nivå.</p>
<p>7) Flyktninger og inkludering</p>	<p>De siste årene har kommunen tatt imot et økende antall flyktninger. Kvalifisering av flyktninger til jobb og utdanning er viktig for å unngå utenforskap. Integreringsloven skiller mellom grupperinger av flyktninger og det er egne regler for ukrainske flyktninger med andre krav. Dette kompliserer arbeidet for de som skal ivareta arbeidet med introduksjon og opplæring. Det er ekstra press på tjenester innen helse- og velferd på grunn av mottak av høyt antall ukrainske flyktninger i 2022 og senere. Hvis kommunen ikke lykkes med integrering av flyktninger kan de ende opp som sosialmottakere i stedet for å bidra som skattebetalere. Kommunedirektøren registrerer en bekymringsfull økning i antall flyktninger som ikke kommer seg ut i jobb.</p>
<p>8) Eiendomsforvaltning</p>	<p>Kommuner mangler ofte gode systemer for vedlikehold når det kommer til vann og avløp, eiendomsforvaltning og samferdsel. Vedlikeholdsetterslepet på disse områdene er i dag omfattende og har konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet. Som sammenslåingskommune har Namsos tre infrastrukturer innen bygningsmasse som skal driftes og vedlikeholdes.. KOSTRA-tallene for 2022 viser at Namsos bruker mindre enn KOSTRA-gruppen og landet uten Oslo når det gjelder brutto investeringsutgifter til boligformål pr innbygger i kr. En unødvendig stor bygningsmasse er dyrt for kommunen. Nybygg som ikke vedlikeholdes tilstrekkelig forkorter levealderen og at man i stedet for å vedlikeholde eller rehabilitere, heller bygger nybygg.</p>

<p>9) Økonomisk bærekraft, måltall og tidsaspektet</p>	<p>En bærekraftig økonomi innebærer at kommunen må ha evne til å holde stabil tjensteproduksjon over tid. Denne evnen kan måles gjennom størrelsen på kommunens netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond. Konsekvensene blir dermed selvforsterkende, og før eller siden må kommunen kutte på bevilgninger til tjensteproduksjon. Samtidig øker risikoen for at rentesjokk kan få store økonomiske konsekvenser. Kommunene er pålagt å fastsette finansielle måltall å styre etter. Risikoen for å komme i et økonomisk uføre kan reduseres ved å fastsette tydelige og konkrete regler for hvordan kommunedirektør og kommunestyre skal forholde seg til de vedtatte måltallene når økonomiplanen skal behandles. Namsos kommune har en krevende økonomi og er en sammenslåingskommune. Det kan være forventninger til et tjenestenivå som man ikke lenger kan levere, sett sammen med at kommunen skal håndtere en struktur og praksis som tidligere var tilpasset tre separate kommuner.</p>
<p>Forvaltningsrevisjon i selskap hvor kommunen er medeier og andre eierkommuner innbyr kommunen til å delta i prosjektet</p>	

Gjennomførte forvaltningsrevisjoner i perioden 2019-2023:

- Namsos Industribyggelskap(NIB) AS
- Personal nærvær
- Informasjonssikkerhet
- Barnefattigdom
- Kvalitet i hjemmesykepleie
- *Kommunens tjenester for psykisk helse og rusarbeid(pågår)*